

BUTLLETÍ MENSUAL DEL PROGRAMA DE CONFLICTES I CONSTRUCCIÓ DE PAU

Nº 27, Maig 2008

Castellano | Català | English

TITULARS DEL MES

» [RECOMANA AQUEST BUTLLETÍ](#) «

retrocés

- **FILIPINES:** El nomenament del fins a ara cap de les forces armades com a nou conseller presidencial per al procés de pau provoca les crítiques de nombroses organitzacions de la societat civil.
- **MALÍ:** El grup armat tuareg liderat per Ag-Bahanga s'enfronta amb les forces armades a la regió de Kidal tan sols un mes després d'haver arribat a un acord de cessament d'hostilitats.
- **MYANMAR:** La Junta Militar anuncia un 92% de vots a favor de la Constitució enmig de les denúncies de l'oposició de frau i intimidacions i de la crisi humanitària provocada pel pas del cicló Nargis, que ha causat la mort de 77.000 persones i la desaparició d'unes altres 55.000.
- **SUDAN (DARFUR):** El grup armat de Darfur JEM ataca la capital sudanesa, Jartum, i proclama la seva voluntat de derrocar al govern d'Omar al-Bashir.
- **UGANDA (NORD):** El líder del LRA, Joseph Kony, anuncia que no signarà un acord amb el Govern, confirmant la ruptura definitiva del procés de pau.
- **IEMEN:** Els enfrontaments entre l'exèrcit i els seguidors d'al-Houthi al nord del país provoquen el desplaçament de 15.000 persones, segons ha alertat el CICR.

alerta

- **EQUADOR:** La principal organització indígena del país amenaça amb rebel·lar-se contra el Govern si aquest no consulta a les comunitats indígenes sobre l'explotació dels recursos naturals del país.
- **GEÒRGIA (ABJÀSIA) – RÚSSIA:** Escala la tensió entre els dos països després de l'augment de les tropes russes de manteniment de pau a Abjàsia, mentre els líders rebels al·leguen haver derrocat diversos avions no pilotats georgians.
- **GUINEA:** Se succeeixen els motins de militars que reclamen el pagament de salaris després de la destitució del primer ministre, Lansana Kouyaté, provocant la mort d'un nombre indeterminat de civils.
- **HAITÍ:** La destitució del primer ministre i el rebuig del seu successor per part del Parlament aguditzen la crisi política que viu el país des de les protestes per l'increment dels preus dels productes bàsics.
- **LÍBAN:** Michel Suleiman és escollit president del país després de l'acord entre el Govern i l'oposició a Qatar, mentre continua la tensió entorn a la formació d'un Govern d'unitat nacional.
- **PAKISTAN:** Les milícies talibanes de l'àrea de Swat accedeixen a abandonar l'activitat armada assolint a canvi la imposició de la sharia a la zona i la fi de les operacions militars.
- **RWANDA:** Diverses organitzacions alerten de l'increment d'assassinats durant els primers mesos de l'any de víctimes supervivents del genocidi de 1994.
- **SÈRBIA:** El bloc pro-europeu del president Tadic resulta el més votat en els comicis parlamentaris, mentre l'ultranacionalista SRS aspira a governar en coalició amb el nacionalista DS.
- **SUD-ÀFRICA:** La violència xenòfoba en els suburbis de les principals ciutats causa la mort a més de 60 immigrants i el desplaçament de més de 70.000.
- **SUDAN:** Els nous enfrontaments a la regió petrolera d'Abyei entre les forces armades i el SPLA posen en perill el procés de pau i provoquen el desplaçament de desenes de milers de persones.
- **TURQUIA – IRAQ (KURDISTAN):** L'exèrcit turc intensifica la seva ofensiva aèria contra el PKK a Iraq, amb un balanç oficial de més de 150 baixes en el grup armat, en paral·lel a un acostament del Govern turc i les autoritats kurdes del nord de l'Iraq.
- **TXAD – SUDAN:** Es desencadena una nova ruptura de les relacions entre ambdós països com a conseqüència de l'ofensiva insurgent de Darfur contra el Govern sudanès, que ha acusat al Txad de recolzar-la.
- **ZIMBABWE:** El partit opositor MDC reclama l'actuació de la comunitat internacional denunciant l'augment de la violència contra els seus votants i membres de cara a la segona volta de les eleccions presidencials fixada per al 27 de juny.

- **ARMÈNIA:** El líder opositor Ter-Petrossian es mostra disposat al diàleg amb el Govern amb condicions, mentre l'Executiu es mostra d'acord a investigar la violència postelectoral de març.
- **BURUNDI:** El líder de les FNL, Agathon Rwaswa, retorna al país per a iniciar la implementació de l'acord de pau de 2006 després de la ratificació de l'acord de cessament d'hostilitats entre el Govern i les FNL, la ruptura del qual havia provocat un centenar de víctimes mortals en les últimes setmanes.
- **FILIPINES:** El govern noruec reuneix per primera vegada en els últims tres anys al Govern filipí i a l'NDF, que acorden seguir les converses malgrat les notables diferències que els separen.
- **ISRAEL – SÍRIA:** Els Governos d'ambdós països informen de l'inici de negociacions de pau amb la mediació de Turquia, afirmant que es duren a terme de bona fe.
- **R. CENTREAFRICANA:** El grup armat d'oposició APRD i el Govern assoleixen un acord de pau a Libreville sota la mediació del president gabonès Omar Bongo.
- **SOMÀLIA:** S'inicien converses de pau a Djibouti entre el Govern Federal de Transició i l'aliança opositora.

TEMA DEL MES

La crisi de la “mitja lluna” a Bolívia

Després dels referèndums celebrats en els departaments de Beni i Pando l'1 de juny, ja són tres les regions orientals de Bolívia que han aprovat de manera unilateral els seus respectius estatuts d'autonomia. Les tres consultes han seguit patrons semblants: alta abstenció (39% a Santa Cruz i Beni i 41% a Pando); massiva aprovació dels estatuts (85% a Santa Cruz, 81% a Beni i 82% a Pando); valoracions triomfalistes per part de les autoritats departamentals que impulsaven les consultes, i condemna per part del Govern d'Evo Morales, que les considera il·legals i secessionistes; o actes de violència diversos, des d'enfrontaments armats i agressions de caire racista fins a bloquejos de carreteres i crema d'urnes, el que ha deixat un saldo d'un mort i diverses desenes de persones ferides. Està previst que el pròxim 22 de juny el departament de Tarija, que alberga les majors reserves de gas del país, celebri el seu referèndum d'autonomia. A Chuquisaca, l'últim dels departaments de l'anomenada “mitja lluna”, també s'han registrat greus enfrontaments i protestes contra el govern central, especialment per l'exigència que es traslladin les seues dels poders executiu i legislatiu a Sucre, la capital constitucional del país.

D'alguna manera, la celebració d'aquests referèndums, així com els brots de violència associats a ells, suposen el fracàs del diàleg que en els últims mesos han mantingut el govern central i els prefectes dels nou departaments del país, amb la facilitació o mediació de l'Església Catòlica, el Defensor del Poble, l'OEA i els Governos d'Argentina, Brasil i Colòmbia. A les negociacions, diversos departaments del país, secundats pels principals partits opositors a escala nacional, han exigit un increment dels recursos disponibles (concretament la revisió de

L'actual situació de confrontació que viu Bolívia ha d'emmarcar-se en la crisi política i social que pateix el país en els últims anys (“guerra de l'aigua”, “guerra del gas”, mort de desenes de persones l'any 2003 per la repressió dels cossos de seguretat de l'Estat, destitució i posterior exili de Gonzalo Sánchez de Lozada, Governos provisionals de Carlos Mesa i Eduardo Rodríguez, etc.), però té alguns elements que li confereixen una rellevància específica. En primer lloc, nombroses veus ja han alertat sobre el risc d'esclat de la violència si l'actual crisi no es resol per la via del diàleg. Fins al moment ja s'han registrat nombrosos enfrontaments entre partidaris i detractors dels referèndums d'autonomia, especialment entre la Unió Juvenil Cruceñista i indígenes que recolzen al Govern d'Evo Morales. Per altra banda, es desconeix encara quin seria el paper de les forces armades en el cas d'una declaració unilateral de secessió d'alguns departaments, però històricament l'Exèrcit bolivià ha interferit en nombroses ocasions en els assumptes polítics del país. En segon lloc, l'actual crisi de la “mitja lluna” és un dels únics casos de tensions secessionistes a Amèrica Llatina, un dels continents amb fronteres internacionals més estables en tot el segle XX. En aquest sentit, el prefecte de Santa Cruz ja va declarar que els resultats del referèndum obren la porta a la creació d'un Estat conformat pels quatre departaments esmentats. La preocupació que genera aquesta qüestió es manifesta en l'activa intervenció a la crisi de l'OEA, la Comunitat Andina i alguns governs llatinoamericans. En tercer lloc, el fet que la major part de les reserves de gas i petroli es concentrin en els departaments que sol·liciten major autonomia posa en qüestió la viabilitat de Bolívia, actualment ja un dels països més empobrits d'Amèrica Llatina.

la distribució de l'Impost Directe dels Hidrocarburs), una major descentralització de l'Estat, l'efectiva capitalitat de Sucre i la derogació de la Constitució, aprovada el passat mes de desembre únicament amb els vots de l'oficialisme, sense la presència de l'oposició i entre forts dispositius de seguretat que protegien a l'Assemblea Constituent de les protestes als afores del recinte. La nova Constitució ha de ser aprovada en referèndum durant 2008. Enfront la crisi política i la paràlisi institucional que va provocar la negativa del Govern central a cedir en aquestes exigències, l'Executiu d'Evo Morales va proposar la celebració d'un referèndum revocatori per al President i Vicepresident i per als nou Prefectes departamentals. En aquesta consulta, que previsiblement se celebrarà el 10 d'agost, la destitució del president o el prefecte en qüestió es produirà si el percentatge de vot en la seva contra supera l'obtingut en l'última elecció. A la fi de 2005, Morales va guanyar en primera volta amb més del 53% dels sufragis.

Finalment, cal destacar que el que està en joc no és només el mandat d'Evo Morales, sinó un determinat projecte de país. Els departaments autonomistes argumenten que estan lluitant per un canvi en l'estructura territorial de l'Estat centralista en la qual no estan còmodes. Per altra banda, alguns sectors propers al Govern denuncien que les demandes de major autonomia (o fins i tot d'independència) per part de la "mitja lluna" no emanen d'un arrelat sentiment popular de greuge històric, sinó que únicament són una arma política contra Evo Morales, un simple pretext de les elits tradicionals per a perpetuar les estructures de privilegi i avortar el procés de reformes estructurals actualment en curs, que segons aquestes veus inclou aspectes com la nacionalització dels recursos naturals, la reforma agrària, o la inclusió política, econòmica i social de la majoria indígena del país.

ARTICLES, INFORMES I COMUNICATS DE PREMSA

- [El Líban: un esclat de violència previsible](#). Publicat a El Punt, 24 de maig de 2008
- [El conflicte kurd a Turquia: la incertesa del "pal" i de la "pastanaga"](#). Publicat a El Corresponsal de Medio Oriente y África, 16 de maig de 2008 (en castellà)
- [Líban: l'espiral del rearmament i de la violència](#). Publicat a El Corresponsal de Medio Oriente y África, 16 de maig de 2008 (en castellà)
- [La pesca a les costes de Somàlia: un negoci d'alt risc](#). Publicat al Canal Solidari i Vilaweb.cat, 3 de maig de 2008
- [Entrevista sobre la situació a Somàlia a l'ADN \(en castellà\)](#)

AGENDA

Eleccions parlamentàries a Macedònia	1 de juny
Segona volta de les eleccions presidencials a Zimbabwe	27 de juny
Eleccions parlamentàries a Mongòlia	29 de juny

» [RECOMANA AQUEST BUTLLETÍ](#) «

Si vol més informació sobre el Programa de Conflictes i Construcció de Pau i l'Escola de Cultura de Pau (Universitat Autònoma de Barcelona) visiti la nostra web: <http://www.escolapau.org>

Per a qualsevol comentari o suggeriment pot dirigir-se a: alerta.escolapau@pangea.org

canalsolidario.org

la información que te mueve

Si no desitja seguir rebent informació de l'Escola de Cultura de Pau, si us plau faci [clic aquí](#)

Amb el suport

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de
Catalunya

Si no pot previsualitzar la imatge realitzi un [clic aquí](#)